

ನಿವೇದಿತಾ ಕೃತಿ : Footfalls of Indian History

ಸ್ವಾಮಿ ರಾಘವೇಶಾನಂದ

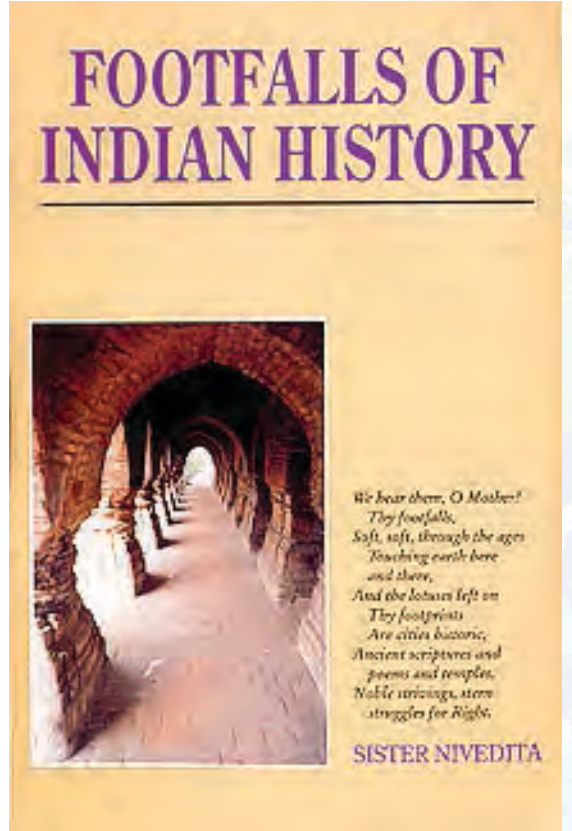
ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಹಾಗೂ ಸರಿಯಾದ ಇತಿಹಾಸದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ನವಭಾರತ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವೆಂದು ಅರಿತಿದ್ದ ನಿವೇದಿತಾ, ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲೂ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ 'Footfalls of Indian History' ಕೃತಿಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಉದಕಮಂಡಲ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಠದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು. ಉತ್ತಮ ವಾಗ್ಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಘಟಕ ರಾಗಿರುವ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಹಲವಾರು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ನಿವೇದಿತೆಯ ೧೫೦ನೆ ಯ ಜನ್ಮಶತಮಾನೋತ್ಸವ ದೇಶದ ಎಲ್ಲೆಡೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅವಳ ಕೊಡುಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಪಾರವಾದುದೆಂದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರೂ ಸಾಲದು. ಅವಳದು ದೊಡ್ಡ ಜೀವನ. ಅವಳ ಕೃತಿಗಳಂತೂ ಎಲ್ಲ ದೇಶಭಕ್ತರನ್ನೂ ನಾಚಿಸುವಂಥದ್ದು. ಅವಳು ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಳು, ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮನಮೋಹಕವಾಗಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅವರ ಈ ಕೃತಿಯೂ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ.

೧೯೧೧ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖು ಡಾರ್ಜಿಲಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿತಾ ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದಳು. ಆಗ ಅವಳಿಗೆ ಕೇವಲ ೪೪ ವರ್ಷಗಳು. ಆಕೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದುದು ೧೮೯೮ರಲ್ಲಿ. ಅಂದರೆ, ಕೇವಲ ೧೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಅಗಾಧ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಭಾರತವನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡು, ಅದ್ಭುತ ತ್ಯಾಗಮಯ ಜೀವನ ನಡೆಸಿ, ತನ್ನ ಕಾರ್ಯದ ಮೂಲಕ, ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಳು.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಅಪಾರ ವಿಶ್ವಾಸವಿತ್ತು. ೧೮೯೭ರಲ್ಲಿ ಅವಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಯಿತ್ತು ಹೀಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದರು: “ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೀನು ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಈಗ ನನಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಗಂಡಸಲ್ಲ, ಹೆಂಗಸು; ಅದರಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ನಿಜವಾದ ಸಿಂಹಿಣಿಯೇ ಬೇಕು... ನಿನ್ನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿ, ಅಪಾರ ಪ್ರೇಮ, ದೃಢ ನಿಶ್ಚಯ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿನ್ನ ಧರ್ಮನಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕೆಲ್ವಿಕ್ ರಕ್ತ - ಇದೆಲ್ಲದರಿಂದ ನೀನು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿದಂತಿರುವ ಮಹಿಳೆಯಾಗಿದ್ದೀಯೆ.”

ಅವಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅವಳ ಸಮಕಾಲೀನರ ಮೇಲೆ ಎಂತಹ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿತ್ತೆಂದರೆ, ಕವಿ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರು ಅವಳ ನಿಧನದ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ನಂತರ 'ಪ್ರಭಾಸಿ' ಎಂಬ ಬಂಗಾಳಿ

ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೇಖನ ಬರೆದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೀಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ: “ನಿವೇದಿತಾ ಆಳವಾದ ಚಿಂತನಶೀಲರಾಗಿದ್ದರು. ಅಂತೆಯೇ ಪ್ರಚಂಡ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಯಾರಿಗೇ ಆಗಲಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದಂತೆ ನಿಲ್ಲುವುದು ಆಕೆಯ ಜೀವನದ ಈ ವಿಶೇಷ ಸೋದರಿ ನಿವೇದಿತಾ ಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮದಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ತೆರೆದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಈ ನಾಡಿನ ಸೇವೆಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡವರು.”

ಅವಳ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೀತಿಯಾಗಿದ್ದುದು ಸಾಹಿತ್ಯರಚನೆ. ಐರಿಷ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಿಡಿತವಿದ್ದಿತು. ಏನನ್ನೇ ಬರೆದರೂ ಅದು ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನಗಳು, ಪ್ರವಚನಗಳು ಶಾರದಾ ಮಠದವರು ಹೊರತಂದಿರುವ ಐದು ಸಂಪುಟಗಳ 'Complete works of Sister Nivedita' ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ.

'Footfalls of Indian History' ಅವಳ ಸಮಗ್ರ ಕೃತಿ ಸಂಪುಟದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಅವಳ ಯಾವುದೇ ಲೇಖನವಾಗಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವುದು ಅವಳಿಗೆ ಭಾರತದ ಬಗೆಗಿದ್ದ ಪ್ರೀತಿ, ಆದರ. ಭಾರತದ ಚಿಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಅತಿ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕಂಡು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಭಾರತವನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುವ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳೆಂದು ಅಹಂಕಾರಪಡುವ ಕೆಲವಷ್ಟು ಲೇಖಕರು ಈ 'Foot falls of Indian History'ಯನ್ನು ಓದಿ ಪಾಠ ಕಲಿತರೆ ಅವರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದು, ದೇಶಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದು.

'Footfalls of Indian History' ನಿವೇದಿತಾಳ ೧೬ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ. ೧೯೧೫ರಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಅವಳ ನಿಧನದ ನಂತರ ಈ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, Messers Langmans Green & Co., London ಇವರಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ೬ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕಲಾಕಾರರಾದ ಅಬಿನೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಗೋರ್, ಗಗನೇಂದ್ರನಾಥ ಠಾಗೋರ್ ಹಾಗೂ ನಂದಲಾಲ್ ಬೋಸ್ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನಿವೇದಿತೆಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಅದಲ್ಲದೆ ಈ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇನ್ನೂ ೨೨ ಚಿತ್ರಗಳಿದ್ದವು. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಮರುಮುದ್ರಣ ೧೯೫೬ರಲ್ಲಿ ರಾಮ ಕೃಷ್ಣ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಆಶ್ರಮದಿಂದ ಹೊರಬಂತು. ಈಗ ಅದು ಒಟ್ಟು ಏಳು ಮುದ್ರಣವನ್ನು ಕಂಡಿದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೬ ಲೇಖನಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳು ಹೀಗಿವೆ. 1) The History of Man as Determined by Place. 2) The History of India and its Study. 3) The Cities of Buddhism. 4) Rajgir: An ancient Babylon . 5) Bihar. 6) The Ancient Abbey of Ajanta. 7) The Chinese Pilgrim. 8) The Relation between Buddhism and Hinduism. 9) Elephanta – The Synthesis of Hinduism. 10) Some problems of Indian Research 11) The final Recension of the Mahabharata. 12) The Rise of Vaishnavism Under the Guptas 13) The Historical Significance of the Northern Pilgrimage. 14) The Old Brahminical Learning. 15) The City of Classical Europe: A Visit to Pompeii. 16) A Study of Banaras.

ಹಲವಾರು ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಹೊರತಂದಿದ್ದಾಳೆ.

ಕೆಲವು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಬರಿಯ ಚರಿತ್ರೆಯಂತೆ ಕಂಡರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಅರ್ಥವನ್ನು ನಿವೇದಿತಾ ಹೊರತರುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂದರೆ ಬರಿಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಆದೇಶ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ರೀತಿಯಲ್ಲ.

'The Ancient Abbey of Ajanta' ಎನ್ನುವ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವಿವರವಾದ, ನಿಖರವಾದ, ಕಲೆಯ ಹಾಗೂ ಗುಹೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಅದು ಕಲಾಕಾರನ ಬರಿಯ ಕಲ್ಪನೆಗಳಲ್ಲ, ಆದರೆ ಭಾರತ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ರೀತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಗುಹೆಗಳು. ಆ ಗುಹೆಗಳು ಯಾಕೆ ಅಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗಿದ್ದವು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬುದ್ಧ ವಿಹಾರಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿವರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಬೌದ್ಧ ಮತದ ಹೀನಯಾನ ಮತ್ತು ಮಹಾಯಾನ ತತ್ವಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ಈ ವಿಶಾಲಗುಹೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅವಳ ಆ ಬೌದ್ಧಮತದ ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ ಹಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಕಲೆಯ ಮೇಲೆ ಗ್ರೀಕರ ಕಲೆಯ ಪ್ರಭಾವ ಎಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಆಧಾರಪೂರ್ವಕ ಮಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತಾಳೆ.

'Problems of Indian Research' ಎನ್ನುವ ಲೇಖನ ಇಂದಿಗೂ ಆಧುನಿಕ ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಚಿಂತಿಸಲು, ಮಿಮರ್ಶಿಸಲು ಬಹಳಷ್ಟು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಲೇಖನದ ಮೊದಲನೆಯ ಪಂಕ್ತಿಯೇ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಅವಳು ಹೀಗೆ ಶುರುಮಾಡುತ್ತಾಳೆ: "ಭಾರತೀಯರ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಥಮ ಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕು ... ಇದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ವಾಂಸರ ತಂಡ ಮಾಡಬೇಕು."

ಇವಳ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನಗಳೂ ಬರಿಯ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಲ್ಲ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೂ ಭಾರತದ ಆಂತರ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಅದರ ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಕರೆ ಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಭಾರತದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ನಿಜವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಎಂದರೆ ಅವಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ "The Country is her own record. She is the history that we must learn to read." ('ದೇಶವೇ ನಿಜವಾಗಿ ಅವಳ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದೆ. ಅವಳೇ ಒಂದು ಚರಿತ್ರೆ, ಅದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ನಾವು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ.') ಅವಳ ಕೃತಿಯನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಓದಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಧನ್ಯರಾಗೋಣ!